

**КОМУНАЛЬНИЙ ЗАКЛАД ВИЩОЇ ОСВІТИ
«Вінницький гуманітарно-педагогічний коледж»**

ВІСНИК

**НАУКОВОГО-МЕТОДИЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ
ВІННИЦЬКОГО ГУМАНІТАРНО-
ПЕДАГОГІЧНОГО КОЛЕДЖУ**

ВИПУСК № 1 (33)

Вінниця – 2020

ВІСНИК НАУКОВО-МЕТОДИЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ
Вінницького гуманітарно-педагогічного коледжу
ВИПУСК № 1 (33)

Свідоцтво про державну реєстрацію
друкованого засобу масової інформації
Серія ВЦ № 1065-423-ПР від 24 грудня 2019 року

Журнал
(науково-виробничий, навчальний, довідковий)

Журнал присвячений висвітленню широкого спектру теоретичних та прикладних проблем педагогіки, психології, окремих методик та філології, підтримує традиції інтеграції вишівської науки з практикою, сприяє поширенню досвіду наукової, науково-педагогічної та виробничої діяльності, становленню кадрів вищої кваліфікації; розрахований на спеціальну категорію читачів, зокрема педагогічних та науково-педагогічних працівників закладів вищої, середньої та дошкільної освіти, здобувачів освіти та молодих науковців.

Вісник заснований у січні 2012 року, виходить 3 рази на рік
Мова видання: українська, російська, англійська, німецька

Тематичні напрями Вісника:

- ❖ Інтеграція науки та практики як механізм ефективного розвитку
- ❖ Педагогічні та лінгвістичні аспекти викладання
- ❖ Германістика та славістика у сучасному науковому просторі
- ❖ Психолого-педагогічні умови формування та розвитку особистості вихованця
- ❖ Лабораторія педагогічної майстерності та професійного саморозвитку педагога
- ❖ Challenges in Education
- ❖ Відомі імена року

Номер затверджено на засіданні науково-методичної ради
КЗВО «Вінницький гуманітарно-педагогічний коледж»
Протокол № 3 від 25 лютого 2020 року

Головний редактор: директор КЗВО «Вінницький гуманітарно-педагогічний коледж», спеціаліст вищої категорії, викладач-методист Войцехівський К.Ф.;
відповідальний редактор: методист коледжу, спеціаліст вищої категорії, викладач-методист, Руда Т.В., **медіа-редактор:** к.пед.н., доц. Марценюк О.Г.

Редакційна колегія: д.пед.н., проф. Заболотний В.Ф., д.філ.н. Войцехівська Н.К., д.філ.н., проф. Слободинська Т.С., спеціаліст вищої категорії, викладач-методист Когутюк О.В., к.мист-ства Іскра С.І., к.пед.н. Головська І.В., спеціаліст вищої категорії, викладач-методист Луцинкевич Л.А., Царик А.П.

Відповідальність за зміст статей несуть автори
Матеріали видаються в авторській редакції

В 53 Вісник науково-методичних досліджень Вінницького гуманітарно-педагогічного коледжу/[ред.кол.: Войцехівський К.Ф. (гол.ред) та інші]. – Вінниця: Вінницька міська друкарня, 2020. – Випуск 1(33). – 155с.

З М І С Т

ВІДПОВІДАЛЬНЕ ЛІДЕРСТВО – ШЛЯХ ДО УСПІХУ

ПЕДАГОГІЧНІ ТА ЛІНГВІСТИЧНІ АСПЕКТИ ВИКЛАДАННЯ

РОМАНЕНКО В.В <i>Англійський фольклор як засіб формування соціокультурної компетентності школярів та студентів на різних етапах вивчення іноземної мови.</i>	13
ШЕРШУН Г.В <i>Безпека життєдіяльності як важлива складова професійної підготовки майбутнього фахівця.....</i>	17
ГРУЩЕНКО М.М., ЛЕЛЯК Л. М., MARTИНЮК В.М., ДМИТРИШИН Д.О <i>Формування фізичної культури особистості – основна педагогічна функція фізичної культури</i>	21
БУГА О.І <i>Діджиталізація педагогічної освіти освітнього процесу в закладах вищої освіти.....</i>	26
АВТУХОВ С.Л. <i>Фахова музична підготовка</i>	30
ЗАВАЛЬНЮК Я.М <i>Lexikologie, ihre aufteilung</i>	33
ГОРБАТА Л.Ф., ГУЛЯС Н.М <i>Позакласне життя та діяльність наукового обласного ліцею-інтернату.....</i>	39
КОРОЛЬ Т.І. <i>Формування навичок мислення вищого рівня на уроках англійської мови.....</i>	42
КРОПИВНИЦЬКА Г.М., ЛАГОЛА І.М. <i>Використання технологій інтерактивного навчання на уроках літературного читання під час вивчення творів різних жанрів (на прикладі творчості Т.Шевченка).....</i>	49
СЛОБОДЯНЮК В.Ю. <i>Особливості роботи з інтерактивними посібниками на заняттях з німецької мови</i>	54
ГОРБАТА Л.Ф. <i>Складові компоненти здорового способу життя старшокласників</i>	58
ЦАРИК А.П., ДМИТРИШИН Д.О. <i>Орієнтація оздоровчих видів гімнастики в систему фізичного виховання школярів</i>	61
ЯКОВЛІВА О. П <i>Формування когнітивної діяльності учнів початкової школи у процесі ігрової терапії.....</i>	66

ІНТЕГРАЦІЯ НАУКИ ТА ПРАКТИКИ ЯК МЕХАНІЗМ ЕФЕКТИВНОГО РОЗВИТКУ

КЛИМЕНКО О.Ф <i>Теоретико-методологічне обґрунтування поняття сталого розвитку</i>	70
САВЧЕНКО О.С <i>Особливості копінг-поведінки творчої особистості</i>	73

ДУБЕНСЬКА Т., ЛАГОЛА І.М. Використання технологій критичного мислення на уроках літературного читання як засобу формування мовної особистості молодшого школяра.....	75
ЯРМОЛЕНКО М.П. Експериментальне дослідження креативності підлітків	80
КОВАЦЕНКО Г.В Розвиток образного мислення студентів на заняттях з фортепіано	85
ПЛОТИЦЬКА Ю.П Ефективна комунікація як засіб виробництва знання	89
ФЕДОРЧУК С.Ф Проблеми духовного розвитку особистості у контексті сучасних культурних умов	92
ОСАДЧУК А.С Вчинення правопорушень студентами	94

Л А Б О Р А Т О Р І Я П Е Д А Г О Г І Ч Н О Ї М А Й С Т Е Р Н О С Т І Т А П Р О Ф Е С І Й Н О Г О С А М О Р О З В И Т К У П Е Д А Г О Г А

СВИНАРЧУК В.М Сценарій військово-спортивного свята «Козацькі ігри патріотів»	97
ДИМІНСЬКА В.К., ПЕКУРАРУ Л.Г Музика об'єднує світ	104
МАРЦЕНЮК В.М Виховна година «Я – дитина і маю права».....	109
ДИМІНСЬКА В.К ПЕКУРАРУ Л.Г. Про що може розповісти сонатна форма	116
МАЗУР Т.А., БЕРЕЖАНСЬКА О.Ю. «О слово рідне, хто без тебе я?»	120
КАСІЯНЕНКО О.М Оформлення реквізитів: вимоги та правила План–конспект заняття.....	131
КИСЕЛЕВ Д.Л Из эпистолярного обзора возрождения: Данте и Шекспир..	139
КУШКО І.С. Розробка уроку: Державотворчий процес періоду директорії....	142
ПРИСЯЖНЮК Д.С Спорт у Вінниці на початку ХХ століття.....	149
КЛАПКО С.В. Тематичні обрії Шевченкової поезії	152

ВИМОГИ до підготовки науково-методичних статей Збірника «Вісник науково-методичних досліджень «Вінницького гуманітарно-педагогічного коледжу»	156
--	-----

ФАХОВА МУЗИЧНА ПІДГОТОВКА

Summary. *This article deals with the problems of improving professional musical and pedagogical student's training.*

Keywords: *modern teacher, professional qualities, professional readiness*

Постановка проблеми. Завдання всебічного розвитку особи, розкриття її здібностей, потенціальних можливостей зумовлюють необхідність якісного поліпшення навчально-виховного процесу у вищій школі і підвищення майстерності майбутніх вчителів.

Виклад основного матеріалу дослідження. У теорії педагогіки розроблена на високому рівні модель сучасного вчителя, яким його мають готувати вузи. Першорядного значення набуває формування професійних якостей, що складають основу фахової зрілості. Однак в літературі зустрічаються різні думки щодо того, де і коли потрібно це робити. Деякі дослідники вважають, що педагогічні уміння формуються головним чином у процесі самостійного викладання, тобто в школі; інші доводять, що студент повинен стати майстром своєї справи за період навчання у вузі. Більшість учених дотримується все ж другої точки зору, і тому зараз у численних вузах країни проводяться систематичні дослідження професійної спрямованості.

Справжня професійна спрямованість неможлива без усвідомлення обов'язку, інтересу до справи, розуміння життєвої

значущості певної спеціальності, тяжіння до неї внаслідок її емоційної привабливості. (А.Г.Ковальов «Психология личности», М., 1970, с.44).

На жаль, викладачі багатьох вузів і, зокрема, ті, що працюють на музично-педагогічних факультетах, поки що не мають єдиних, досить чітких вимог щодо професійної ерудиції випускників. Тож дедалі невідкладним стає створення вимог, де були б відображені, поряд із загальними, також і спеціальні якості, необхідні для вирішення основних завдань у обраній сфері діяльності.

Це дало б можливість відкоригувати зміст учбових планів і тим самим сприяти посиленню ефективності навчально-виховного процесу.

Особливо гостро і актуально постає ця проблема в умовах роботи музично-педагогічних факультетів, що готують вчителів-музикантів загальноосвітнього профілю без вузької спеціалізації. Такий педагог – особистість багатогранна. Він має бути і хорошим вихователем, і вмілим організатором та керівником дитячого художнього колективу, на певному рівні – музичним теоретиком та істориком, а також кваліфікованим виконавцем як вокальних, так й інструментальних творів.

Через це музично-педагогічна спрямованість підготовки фахівців посідає центральне місце у навчально-виховному процесі.

Під час навчання необхідно розвинути у студентів комплекс виконавських навичок та умінь, забезпечити глибоке і міцне засвоєння шкільного репертуару, навчити швидко й ефективно працювати над творами, - тобто сформувати ті професійні якості, які складають суть поняття «висококваліфікований вчитель музики загальноосвітньої школи».

При цьому ми користуємося засадами павловської теорії визначення і формування навичок та вмінь. Вважаємо, що студент має набувати їх головним чином на практичних заняттях, а саме: з основного інструменту, концертмейстерського класу, методики музичного виховання, вокалу, а також під час педагогічних практик. Саме ці заняття повинні відіграти визначальну роль в оволодінні необхідною виконавською технікою для роботи в загальноосвітній школі.

У формуванні виконавських навичок виділяємо такі елементи: об'єднання окремих (вокальних, інструментальних) умінь, зняття напруженості, емоційність і виразність виконання при застосуванні різноманітних способів та прийомів. У психологічній літературі «уміння» розглядається як здатність особи до певної діяльності на основі раніше набутого досвіду. При цьому відзначається тривалість та етапність процесу.

Аналіз педагогічної практики студентів, вивчення досвіду роботи молодих учителів музики свідчить про те, що знання шкільного репертуару та вільне

володіння ним (відтворення інструментом і голосом) має величезне значення. Постає питання про необхідність глибшого вивчення студентами шкільного пісенного репертуару в період їх навчання на музично-педагогічному факультеті.

Прищеплення інтересу до цього матеріалу і виховання на його основі художнього смаку є важливою передумовою формування професійно-педагогічної спрямованості. Практика переконує, що ті пісні, які досконало вивчені студентом в інституті і викликають позитивне емоційне ставлення, ефективно застосовуються в подальшій роботі.

За чотири роки навчання, відповідно до вимог існуючої програми з музики для загальноосвітньої школи, необхідно ознайомитися з 40 – 50 піснями шкільного репертуару.

Спостереження, проведені нами на музично-педагогічному факультеті, засвідчили, що деякі студенти старших курсів не можуть достатньо професійно виконати на інструменті і одночасно проспівати чимало пісень (навіть коли вони добре відомі). Це зв'язане з невмінням координувати різні моторні дії, гру на інструменті та відтворення мелодії голосом, але частіше – з недостатньою специфічною музично-педагогічною підготовленістю студентів.

З тією ж метою ми проаналізували окремі пісні шкільного репертуару і, зокрема, їх акомпанемент, який у процесі виконання відіграє важливу смислову роль. Поряд із творами, нескладними за формою і засобами виразності (мелодія, гармонічний супровід), до репертуару, рекомендованого міністерством освіти, включено пісні, які вимагають не лише

виконавської майстерності, а й високої професійної підготовки педагогів, вимагають сформованих музично-слухових уявлень і гнучкого володіння голосовим апаратом, а також добре розвинутого почуття ритму.

Для виконання таких пісень потрібні ґрунтовна технічна підготовка, вільне володіння інструментом, уміння чути всю поліфонічну фактуру, музикальність у різних виявах. Таким чином, майбутні вчителі повинні бути готові до подолання неминучих труднощів у своїй практичній діяльності.

Ми дійшли також висновку, що при вивченні пісень шкільного репертуару доцільно аналізувати їх більш широко і поглиблено, щоб повніше ознайомити учнів з досить різноманітним навчальним матеріалом. Роботу над ними слід здійснювати поетапно, відповідно до загальної і специфічної підготовленості студентів.

Користуючись дидактичними принципами педагогіки і враховуючи наш попередній досвід роботи (понад десять років), вважаємо, що поетапне вивчення творів сприяє формуванню певної системи навичок, які є необхідною передумовою подальшого вдосконалення музично-педагогічної спрямованості в підготовці вчителів даного профілю. Такий диференційований підхід дозволяє також повніше виявити недоробки у фаховій орієнтації студентів і максимально наблизити навчальну роботу на факультеті до вимог загальноосвітньої школи.

В процесі навчальної практичної діяльності ми пересвідчилися, що якісному поліпшенню музично-педагогічної підготовки значною мірою

сприяє цілеспрямоване урізноманітнення з поступовим ускладненням репертуару. Суть такої роботи визначається розвитком у студентів спочатку музично-слухових уявлень (акомпанування солістові або ансамблю), а вже потім, на цій основі – вокально-акомпаніаторських навичок та вмінь (супровід власного співу, використання імпровізації при акомпануванні).

Таким чином, залучаючи студентів до творчого художнього виконання пісень шкільного репертуару, необхідно зосередити увагу на створенні оптимальних умов для виявлення постійної взаємодії слухових і співацьких елементів та ігрових умінь, тобто на дотриманні нерозривної єдності двох складових цілісного процесу (з обов'язковим уявленням звучання твору, яке передуює його виконанню).

Це попереднє уявлення виконує функцію слухової установки, яка виражається в тому, що мозок не може лише передавати накази виконавським органам, а й повинен контролювати їх.

Що ж до ролі практичного курсу методики музичного виховання, то він має бути тією сполучною ланкою, яка, перед початком практики, остаточно корегує дану музично-педагогічну спрямованість.

Отже, всі зусилля спеціальних відділів (секцій), що функціонують при музичних кафедрах, мають бути спрямовані на поєднання цих елементів (основний інструмент, вокал, гармонія, аналіз творів, методика музичного виховання, концертмейстерський клас, практикум роботи з хором) , і тоді існуючі суперечності набудуть природного розв'язання.

ПЕДАГОГІЧНІ ТА ЛІНГВІСТИЧНІ АСПЕКТИ ВИКЛАДАННЯ

З цього погляду корисні академічні концерти, які проводяться на факультетах. Їх ціннісність, як на нашу думку, мусить визначатися ефективністю практичної орієнтації на загальноосвітню школу. Тому мають рацію ті кафедри педінститутів, де високі оцінки після академконцерту мотивуються і виставляються не стільки за відсутність недоліків, скільки за наявність переваг, володіння рисами, необхідними сучасному вчителю музики.

У практиці підготовки фахівців важливе значення мають також всілякі конкурси. Та коли вони не враховують запитів загальноосвітньої школи щодо спеціальної підготовки вчителя даного профілю і заважають нормальному процесові навчання, порушують його послідовність, то це, врешті-решт, звужує музично-педагогічну спрямованість.

Участь студентів у роботі факультетів сприяє гармонічному розвитку кожного. Ставши складовою частиною навчально-виховного процесу, вони формують навички громадської, організаторської діяльності, допомагають розвитку індивідуальних здібностей, які, здавалося б, не пов'язані з профілем навчання.

Висновки. Тривалі спостереження за процесом спеціальної підготовки вихованців вузу переконали, що планування учбового музичного матеріалу необхідно проводити з постійною корекцією відповідно до майбутньої практичної діяльності випускника при контролі та управлінні цим процесом у підрозділах факультету (деканат, група аналізу, кафедри, секції). Всі названі чинники мають вирішальний позитивний вплив на музично-професійну спрямованість функціональної діяльності наших факультетів.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ ТА ЛІТЕРАТУРИ:

1. Ковальов А.Г., Психология личности, М., 1970, С.44.
2. Печерська Е.П., Уроки музики в початкових класах, Київ, «Либідь», 2001.
3. Ростовський О.Я., Методика викладання музики в початковій школі, Тернопіль, «Навчальна книга - Богдан», 2000.
4. Брилін Б.Я., Музыкально-творческое воспитание старшеклассников в эстрадно-инструментальных ансамблях и рок-группах, Київ. 1992.

УДК 81'373:811.112.2

ЗАВАЛЬНЮК Я.М., спеціаліст вищої категорії, викладач німецької мови КЗВО «Вінницький гуманітарно-педагогічний коледж»

LEXIKOLOGIE, IHRE AUFTEILUNG

***Анотація.** Стаття досліджує проблеми, завдання лексикології німецької мови, а також новітні дослідження, історичне та сучасне розуміння проблем мови, мовлення, мовної діяльності, основні лексикологічні терміни.*